



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 485/2013-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť H. B., Ľ. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D., zastúpených advokátom JUDr. Celestínom Stehurom, Advokátska kancelária STEHURA & partners, s. r. o., Fraňa Kráľa 2080, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 159/2004 a takto

### **r o z h o d o l :**

1. Základné právo H. B., Ľ. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 159/2004 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Čadca vo veci vedenej pod sp. zn. 13 C 159/2004 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. H. B., Ľ. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré im je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Čadca je p o v i n n ý H. B., Ľ. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. uhradiť trovy konania v sume 965,79 € (slovom deväťstošesťdesiatpäť eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Celestína Stehuru, Advokátska kancelária STEHURA & partners, s. r. o., Fraňa Kráľa 2080, Čadca, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. II. ÚS 485/2013-17 z 3. októbra 2013 na ďalšie konanie s'ťažnosť H. B. (ďalej aj „s'ťažovateľka v 1. rade“), Ľ. K. (ďalej aj „s'ťažovateľ v 2. rade“), I. L. (ďalej aj „s'ťažovateľka v 3. rade“), A. S. (ďalej aj „s'ťažovateľka vo 4. rade“), V. M. (ďalej aj „s'ťažovateľ v 5. rade“), I. H. (ďalej aj „s'ťažovateľka v 6. rade“) a Š. D. (ďalej aj „s'ťažovateľka v 7. rade“, spolu ďalej aj „s'ťažovatelia“) v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 159/2004.

S'ťažovatelia v podstatnej časti s'ťažnosti uviedli:

*„Návrhom zo dňa 1. 7. 2004, ktorý bol na Okresný súd Čadca doručený dňa 8. 7. 2004 sme sa my – s'ťažovatelia resp. naši právni predchodcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v k. ú... V priebehu konania... zomrela pôvodná navrhovateľka v 7. rade – T. M., po ktorej som právnu nástupkyňou ja – s'ťažovateľka v 7.*

*rade – Š. D. Taktiež v priebehu konania... zomrela pôvodná navrhovateľka v 2. rade B. K., po ktorej som právnym nástupcom ja – sťažovateľ v 2. rade L. K.*

*Po 7 rokoch súdneho sporu dňa 20. 10. 2011 Okresný súd vyniesol rozsudok, ktorým nášmu návrhu vyhovel a priznal nám aj trovy súdneho konania.*

*Proti rozsudku Okresného súdu Čadca zo dňa 20. 10. 2011 podali odporcovia odvolanie, pričom pojednávanie sa uskutočnilo dňa 21. 3. 2013 na Krajskom súde v Žiline, pričom Krajský súd Žilina rozsudok OS Čadca č. 13C/159/2004 zo dňa 20. 10. 2011 zrušil a vrátil OS Čadca na nové konanie...*

*Máme za to, že nečinnosťou OS Čadca bolo porušené naše základné právo uvedené v druhej hlave v siedmom oddiele článku 48 odsek 2 Ústavy SR, aby naša vec pred okresným súdom bola prerokovaná bez zbytočných prieťahov. Ako sme už uviedli, návrh na začatie konania sme podali na súd ešte dňa 8. 7. 2004, pričom OS Čadca riadne vo veci nekoná a vo veci spôsobuje vážne prieťahy. My – sťažovatelia v 2. – 7. rade sme do konania na strane navrhovateľov vstúpili na základe univerzálnej sukcesie na základe dedenia, pretože naše právne predchodkyne už zomreli.*

*Sme toho názoru, že predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a preto vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. Od podania návrhu do vynesenia prvého rozsudku OS Čadca uplynulo viac ako 7 rokov. Aj napriek tejto dlhej dobe rozsudok OS Čadca zo dňa 20. 10. 2011 bol rozhodnutím KS Žilina zrušený a je otázne, kedy bude vo veci vykonané ďalšie pojednávanie a kedy bude vo veci rozhodnuté. Tým, že vo veci nebolo doteraz právoplatne rozhodnuté, boli porušené naše základné práva, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov...*

*My sa nachádzame v stave právnej neistoty od roku 2004 až doteraz, pričom tento stav na nás pôsobí veľmi nepriaznivo a to hlavne na naše zdravie a psychiku.*

*Z tohto dôvodu žiadame, aby nám bolo priznané aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy, pričom si myslíme, že za primerané finančné zadosťučinenie možno považovať sumu 3.000,- eur pre každého sťažovateľa. Toto žiadame aj z toho dôvodu, že my – sťažovatelia sme žiadnym relevantným spôsobom nespôsobili predĺžovanie súdneho konania. Sme toho názoru, že len konštatovanie*

*porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov by nebolo dostatočným zadosťučinením pre nás – sťažovateľov.*

*Taktiež žiadame, aby Ústavný súd SR rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia...“*

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

*„1. Základné právo H. B., L. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod spisovou značkou 13C/159/2004 porušené bolo.*

*2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod spisovou značkou 13C/159/2004 prikazuje ďalej konať bez zbytočných prietáhov.*

*3. H. B., L. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. priznáva finančné zadosťučinenie v sume po 3.000,- eur /slovom tritisíc eur/, ktorý je Okresný súd Čadca povinný zaplatiť im do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

*4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť H. B., L. K., I. L., A. S., V. M., I. H. a Š. D. trovy konania v sume 1.224,51 eur na účet... do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“*

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. Adrianou Pytliakovou, listom sp. zn. Spr 2192/13 z 11. novembra 2013 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 22. novembra 2013.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Predsedička okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem chronológie úkonov, vykonaných súdom v namietanom konaní konštatovala, že vo veci boli spôsobené prietahy „zo strany súdu ale i samotných účastníkov konania“.

## II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného pod sp. zn. 13 C 159/2004:

Dňa 8. júla 2004 podali na okresný súd H. B. (sťažovateľka v 1. rade), B. K. (právna predchodkyňa sťažovateľa v 2. rade), I. L. (sťažovateľka v 3. rade), A. S. (sťažovateľka vo 4. rade), V. M. (sťažovateľ v 5. rade), I. H. (sťažovateľka v 6. rade) a T. M. (právna predchodkyňa sťažovateľky v 7. rade), zastúpení advokátom JUDr. Celestínom Stehurom, žalobu proti odporcom – M. G., Ľ. G. a A. G., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Súčasne podali návrh na vydanie predbežného opatrenia. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 13 C 159/2004.

Dňa 6. augusta 2004 okresný súd vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia v sume 500 Sk.

Dňa 11. augusta 2004 žalobcovia zaplatili súdny poplatok za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 10. septembra 2004 okresný súd uznesením sp. zn. 13 C 159/2004 vyhovel návrhu žalobcov.

Dňa 4. októbra 2004 odporcovia podali odvolanie proti uzneseniu z 10. septembra 2004.

Dňa 7. októbra 2004 okresný súd zaslal odvolanie na vedomie žalobcom a súčasne vyzval odporcov na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 500 Sk.

Dňa 28. októbra 2004 odporcovia zaplatili súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 1. decembra 2004 bol spis doručený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 Co 288/04.

Dňa 6. decembra 2004 okresný súd doručil krajskému súdu vyjadrenie žalobcov k odvolaniu.

Dňa 1. februára 2005 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 288/04, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 10. septembra 2004 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 13. apríla 2005 okresný súd zaslal žalobu na vyjadrenie odporcom.

Dňa 13. apríla 2005 okresný súd vyžiadal od obce O. spisový materiál sp. zn. 230/04.

Dňa 26. apríla 2005 bol okresnému súdu doručený spisový materiál z obce O.

Dňa 20. mája 2005 doručili odporcovia vyjadrenie k žalobe.

Dňa 24. júna 2005 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-50 vyhovel návrhu žalobcov na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 22. augusta 2005 odporcovia doručili odvolanie proti uzneseniu z 24. júna 2005.

Dňa 30. augusta 2005 okresný súd vyzval sťažovateľov na vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 13. októbra 2005 sa žalobcovia vyjadrili k odvolaniu odporcov.

Dňa 25. októbra 2005 bol spis doručený krajskému súdu. Bol zaevidovaný pod sp. zn. 6 Co 507/05.

Dňa 9. januára 2006 bol spis vrátený okresnému súdu s potvrdzujúcim uznesením sp. zn. 6 Co 507/05 z 23. novembra 2005.

Dňa 16. mája 2006 okresný súd vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh.

Dňa 7. júna 2006 T. M., I. H., V. M., A. S., I. L., B. K., H. B. zaplatili súdny poplatok.

Dňa 23. júna 2006 okresný súd vyzval notársky úrad JUDr. Kubaščíka na zapožičanie spisu č. N 241/95, Nz 284/95.

Dňa 17. augusta 2006 notársky úrad doručil žiadaný spisový materiál.

Dňa 7. júna 2007 konajúci sudca nariadil pojednávanie na 26. jún 2007.

Dňa 25. júna 2007 predseda okresného súdu poveril vyššiu súdnu úradníčku Mgr. Krišťákovú vykonaním základného procesného úkonu – výsluchu svedkov, bez rozhodnutia vo veci samej, z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu JUDr. Kajetána Kičuru.

Dňa 26. júna 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. H. B., B. K., I. L., V. M., I. H. boli prítomní, A. S. a T. M. ani právny zástupca sťažovateľov neboli prítomní. Neprítomní boli aj odporcovia a ich právna zástupkyňa.

Dňa 5. septembra 2007 pre kolíziu termínov ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 11. september 2007 právny zástupca odporcov.

Dňa 11. septembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Neprítomní boli sťažovateľky vo 4. a 7. rade (S. a M.). Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 19. septembra 2007 právny zástupca žalobcov oznámil, že po zomrelej T. M., ktorá zomrela..., prichádzajú do úvahy dedičia: E. M., M. M., Š. M., Š. D.

Dňa 28. septembra 2007 JUDr. Stehura oznámil, že do konania namiesto T. M. nastupujú E. M., M. M., Š. M., Š. D.

Dňa 25. januára 2008 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-105 pripustil do konania ako žalobkyňu v 8. rade E. M., v 9. rade M. M., v 10. rade Š. M.

Dňa 25. januára 2008 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-106 rozhodol o povinnosti žalobcov zaplatiť preddavok na trovy dokazovania vo výške 5 000 Sk.

Dňa 25. januára 2008 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-107 nariadil znalecké dokazovanie. Znalec sa mal 9. apríla 2008 dostaviť na obhliadku na miesto same v O.

Dňa 22. februára 2008 žalobcovia zložili preddavok na trovy.

Dňa 9. apríla 2008 bol spísaný úradný záznam: „z dôvodu ochorenia sudcu sa nebude konať ohliadka, ktorá sa mala konať 9. apríla 2008“. Účastníci boli upovedomení o odročení obhliadky na 20. máj 2008.

Dňa 20. mája 2008 úradný záznam: „ohliadka sa konať nebude, pretože pri preprave došlo k poruche motorového vozidla a nebolo možné prepraviť sa na miesto ohliadky“.

Dňa 12. júna 2008 sa uskutočnila obhliadka. Okresný súd uznesením nariadil dokazovanie.

Dňa 9. júla 2008 okresný súd uznesením nariadil súdnemu znalcovi Ing. K. úlohu.

Dňa 12. novembra 2008 bol doručený znalecký posudok.

Dňa 24. novembra 2008 okresný súd uznesením priznal znalečné.

Dňa 11. decembra 2008 bolo doručené vyjadrenie odporcov k znaleckému posudku.

Dňa 16. februára 2009 Ing. K. ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. marec 2009.

Dňa 6. apríla 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovatelia v 1., 2. a 3. rade boli prítomní. Sťažovateľka vo 4. rade nebola prítomná. Pojednávanie bolo odročené na neurčito

na účely nariadenia dopĺňujúceho znaleckého dokazovania, ako aj zloženia sumy 200 € zo strany žalobcov, ktorú si vyžadujú trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 17. apríla 2009 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-165 zaviazal žalobcov na zaplatenie 200 € – preddavok na trovy dokazovania.

Dňa 17. apríla 2009 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-167 nariadil doplnenie znaleckého dokazovania.

Dňa 10. júna 2009 bol spis zaslaný znalcovi.

Dňa 24. septembra 2009 okresný súd urgoval znalca na vrátenie spisu a zaslanie posudku.

Dňa 30. novembra 2009 právny zástupca odporcov podal „návrh na vylúčenie znalca“.

Dňa 3. decembra 2009 konajúci sudca zaslal námietku znalcovi s tým, aby sa k nej vyjadril v lehote 10 dní.

Dňa 4. decembra 2009 bol doručený znalecký posudok.

Dňa 7. januára 2010 znalec doručil vyjadrenie k námietke.

Dňa 13. apríla 2010 okresný súd vyzval znalca na odstránenie nejasností vo vyúčtovaní.

Dňa 23. apríla 2010 znalec odpovedal na výzvu okresného súdu z 13. apríla 2010.

Dňa 28. apríla 2010 sa právny zástupca sťažovateľov vyjadril k znaleckému posudku i k návrhu na vylúčenie znalca.

Dňa 2. júna 2010 sudca vyzval Obecný úrad v O. na zaslanie úmrtného listu B. K. a M. M.

Dňa 1. júna 2010 znalec ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 17. jún 2010.

Dňa 9. júna 2010 okresný súd upovedomil účastníkov, že pojednávanie nariadené na 17. jún 2010 sa zrušuje, pretože zistil, že navrhovatelia v 1. rade a 9. rade sú mŕtvi a je potrebné zistiť okruh dedičov.

Dňa 9. júna 2010 konajúci sudca požiadal Okresný súd Žilina o určenie okruhu dedičov po neb. B. K. a M. M.

Dňa 16. júna 2010 právny zástupca sťažovateľov doručil splnomocnenie od Ľ. K. – právneho nástupcu po B. K., navrhovateľke v 2. rade. Zároveň upozornil sudcu, že jeho

informácia, že „*navrhovatelia v 1. rade a 9. rade sú mŕtvi*“, nie je pravdivá. Navrhovateľka v 1. rade H. B. aj navrhovateľ v 9. rade M. M. žijú.

Dňa 30. júna 2010 obec O. doručila úmrtný list B. K. a M. M.

Dňa 14. júla 2010 konajúci sudca vyzval právneho zástupcu žalobcov, aby oznámil dátum narodenia M. M., pretože M. M., nar..., je mŕtvy.

Dňa 7. júla 2010 Okresný súd Žilina doručil osvedčenie o dedičstve po poručiťke B. K. a M. M.

Dňa 27. júla 2010 právny zástupca žalobcov oznámil, že na strane navrhovateľov po úmrtí T. M. má v 11. poradí vystupovať Š. D.

Dňa 26. októbra 2010 okresný súd vyzval JUDr. Stehuru, aby v lehote 10 dní oznámil procesné návrhy a zaslal osvedčenie o dedičstve sp. zn. 30 D 654/2007 po zomrelej T. M.

Dňa 8. novembra 2010 JUDr. Stehura oznámil, že navrhovatelia v 8. – 10. rade – E. M. a M. M. vystupujú z konania, a zaslal osvedčenie o dedičstve po T. M.

Dňa 26. októbra 2010 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-237 pripustil do konania na strane navrhovateľa L. K.

Dňa 25. februára 2011 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-239 zastavil konanie vo vzťahu k navrhovateľom H. M., M. M., Š. M.

Dňa 28. júna 2011 právny zástupca sťažovateľov doručil „*rozšírenie návrhu*“.

Dňa 23. júna 2011 okresný súd vyzval odporcov, aby sa vyjadrili k rozšíreniu návrhu.

Dňa 19. júla 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovatelia boli prítomní. Odporcovia predložili vyjadrenie k „*rozšíreniu návrhu*“. Okresný súd uložil znalcovi vyhotoviť geometrické plány. Pojednávanie bolo odročené na 27. september 2011.

Dňa 23. augusta 2011 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-262 uložil žalobcom 1. – 11. rade a odporcom zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 9. septembra 2011 H. B. zaplatila preddavok 200 €.

Dňa 13. septembra 2011 znalec doručil znalecký posudok. Sudca vyzval účastníkov na vyjadrenie sa k nemu do termínu pojednávania – 27. september 2011.

Dňa 20. septembra 2011 doručil vyjadrenie svedok L.

Dňa 21. septembra 2011 JUDr. Stehura doručil „*návrh na zmenu návrhu na začatie konania*“.

Dňa 22. septembra 2011 odporcovia zložili preddavok.

Dňa 27. septembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Žalobcovia v 1. a 4. rade neboli prítomní, žalobcovia v 2., 3., 5., 6., 7. rade neboli prítomní. Odporcovia boli prítomní. Bolo odročené na 20. október 2011 na účely predvolania súdneho znalca a tých, ktorí sa nedostavili.

Dňa 23. septembra 2011 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov k znaleckému posudku.

Dňa 30. septembra 2011 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov k zmene návrhu.

Dňa 20. októbra 2011 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-305 pripustil zmenu návrhu a uznesením č. k. 13 C 159/2004-307 priznal znalcovi znalečné.

Dňa 20. októbra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Okresný súd rozhodol rozsudkom.

Dňa 13. decembra 2011 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcov proti rozsudku z 20. októbra 2011.

Dňa 14. decembra 2011 sudca vyzval žalobcov na vyjadrenie sa k odvolaniu. Súčasne uznesením zaviazal žalobcov zaplatiť po 99,50 € z titulu súdneho poplatku za rozšírený návrh.

Dňa 9. januára 2012 okresný súd uznesením č. k. 13 C 159/2004-351 zaviazal odporcov na zaplatenie sumy 1 194 € z titulu odvolania.

Dňa 25. januára 2012 I. H. zaplatila 99,50 €.

Dňa 25. januára 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu odporcov.

Dňa 7. februára 2012 zložili 99,50 € K., M., S., B.

Dňa 17. februára 2012 bol spis sp. zn. 10 Co 24/2012 doručený krajskému súdu.

Dňa 21. marca 2013 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Krajský súd uznesením sp. zn. 10 Co 24/2012 zrušil rozsudok okresného súdu z 20. októbra 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 12. júna 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 24. októbra 2013 konajúci sudca nariadil doručiť rozhodnutie účastníkom.

Dňa 23. apríla 2014 konajúca sudkyňa žiadala znalca, aby oznámil, kedy bude k dispozícii.

### III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 159/2004 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľov E. K. a Š. D. došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (dedenie). Keďže univerzálna sukcesia automaticky vyvoláva procesnoprávne nástupníctvo, okresný súd nemusel uznesením túto zmenu pripustiť. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku zmeny účastníkov konania nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu (ako to je pri zámene účastníkov), ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (m. m. I. ÚS 52/01).

S prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že uvedení sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo. Vzhľadom na to, že sťažovatelia vstúpili do konania na základe univerzálnej sukcesie, ústavný súd bude pri posudzovaní postupu okresného súdu prihliadať aj na obdobie týkajúce sa ich právnych predchodcov.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka trvania posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci. Predmetom konania je však určenie vlastníctva, pričom na ustálenie skutkového stavu bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Túto občianskoprávnu vec možno považovať za skutkovo zložitú.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov (a ich právnych predchodcov) v namietanom konaní, ústavný súd zistil, že aj samotní sťažovatelia sa podieľali na priet'ahoch svojou malou aktivitou (nezúčastnili sa všetkých nariadených pojednávaní, na výzvu konajúceho sudcu z 30. augusta 2005, aby sa vyjadrili k odvolaniu odporcov, reagovali až o päť týždňov). Tieto skutočnosti možno pripísať na ich vrub.

K predĺženiu doby konania prispeli sťažovatelia aj podávaním viacerých procesných návrhov („návrh na vydanie predbežného opatrenia“ – 8. júla 2004, „rozšírenie návrhu“ – 28. júna 2011, „návrh na zmenu návrhu na začatie konania“ – 21. septembra 2011). Ako však ústavný súd už prejedikoval (napríklad II. ÚS 52/99, III. ÚS 166/2012), za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takom prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil neúmerne predĺženie konania predovšetkým svojou nečinnosťou. Okresný súd bol nečinný od 17. augusta 2006 do 25. júna 2007, t. j. 10 mesiacov, od 22. februára 2008 do 12. júna 2008, t. j. 4 mesiace, od 11. decembra 2008 do 6. apríla 2009, t. j. 4 mesiace, od 25. februára 2011 do 28. júna 2011, t. j. 4 mesiace, od 12. júna 2013 do 23. apríla 2014, t. j. 10 mesiacov. Celkovo bol okresný súd nečinný skoro 3 roky. V tomto období okresný súd neurobil žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci.

V konaní sa vyskytli aj obdobia, počas ktorých sa okresný súd musel procesne vysporiadať s úmrtiami troch účastníkov na strane sťažovateľov, čo tiež značne prispelo k predĺženiu konania. Tieto obdobia však nemožno pripísať na vrub konajúceho súdu.

Nečinnosť okresného súdu v trvaní 36 mesiacov však nie je ospravedliteľná, pretože v tomto období okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (I. ÚS 41/02).

Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Vzhľadom na uvedenú nečinnosť ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k prieťahom, ktoré boli čiastočne spôsobené skutkovou zložitou vecí, ale aj v dôsledku správania účastníkov konania a postupom okresného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom vo veci konajúceho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 159/2004 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia sa domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia pre každého z nich v sume 3 000 € s odôvodnením, že oni „*žiadnym relevantným spôsobom nespôsobili predĺžovanie súdneho konania*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal

za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov považuje za primerané v sume 1 000 € pre každého sťažovateľa.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. Celestínom Stehurom. Sťažovatelia žiadali, aby im ústavný súd priznal úhradu trov konania v celkovej sume 1 224,51 €.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2013 patrí odmena v sume 130,16 €. Trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 260,32 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky), pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 130,16 € v prípade jedného sťažovateľa. V prípade 7 sťažovateľov (7 x 130,16 €) tvorí náhrada trov právneho zastúpenia spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (7 x 7,81 €) sumu 965,79 €. Keďže sťažovatelia si uplatnili nárok na náhradu trov konania vo vyššej sume, ústavný súd im priznal tento nárok len v uplatnenej sume 965,79 €.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2014